

'Euthanasie uitvoeren voelt nu niet anders'

Interview. Arts Joris Van Hove blijft ook na assisenproces mensen van hun leed verlossen

Zijn gevoel van opluchting is weg. Joris Van Hove (59), de arts die begin dit jaar vrijgesproken werd op het proces-Tine Nys, riskeert een nieuwe rechtszaak. En dat vreet aan hem. 'Ik voel mij als een pion in een spel.'

Van FEMKE VAN GARDEREN

Dat hij geregeld weer van Sint-Niklaas naar Mariakerke zou moeten rijden, naar het advocatenkantoor van Walter Van Steenbrugge, zat niet in de planning van Joris Van Hove. De huisarts dacht dat het allemaal achter de rug was, eind januari. Toen hoorde hij de voorzitter van het hof van assisen in Gent de woorden "niet schuldig" uitspreken. De euthanasie die Van Hove op 27 april 2010 had uitgevoerd bij Tine Nys was met andere woorden geen gifmoord. Hij beging geen inbreuken op de wet.

"Het was kantje boord, dat besef ik heel goed. Een jury deliberereert anders geen acht uur", zegt hij er vandaag over. Maar hoe groot de opluchting op het moment van de vrijspraak ook was, vandaag overheersen weer andere gevoelens. Die van onzekerheid en onbegrip. Van Hove riskeert een nieuw proces. De advocaat-generaal van het Hof van Cassatie vindt dat zijn vrijspraak onvoldoende gemotiveerd is. Als het arrest van assisen verbroken zou worden, dan moet Van Hove wellicht voor de correctionele rechtbank van Dendermonde verschijnen. "Een journalist belde me op voor een reactie. Ik kwam volledig uit de lucht gevallen. Ik was ervan overtuigd dat alles in orde was."

Hoe schat u uw kansen deze keer in?

"Ik vertrouw heel erg op mijn advocaten. Die zeggen: 'We winnen liever twee keer dan één keer.' Het is hun vak, natuurlijk. Ze weten waarover ze spreken. Voor mij is het toch wat anders. Het is emotioneel dichterbij. Ik moet misschien opnieuw naar de rechtbank, terwijl ik weet dat ik niets verkeerd heb gedaan. De deskundigen hebben dat ook bevestigd in januari. Aan alle grondvoorwaarden is voldaan. Ik kan niet opnieuw veroordeeld worden, dat idee speelt in mijn hoofd. En tegelijkertijd ben ik er niet gerust in. Want ik heb geleerd dat er ook andere krachten spelen. Ik ben bezorgd dat er weer mensen zullen zijn die zeggen dat ze de waarheid zoeken en dan maar in één richting kijken, namelijk in die van mijn veroordeling. Ik voel mij als een pion in een spel."

U deelt de mening van uw advocaat, dat de katholieke kerk het proces beïnvloed zou hebben?

VAN HOVE: 'NOG EEN EUTHANASIE BIJ PSYCHISCH LIJDEN UITVOEREN? OP DIT MOMENT NIET. IK VOEL MIJ WEL ERG GEFAALD WANNEER IK ZOIETS MOET TOEGEVEN' THOMAS SWEERTVAEGHER

"Ja. Ik denk dat er inderdaad een groep katholieken invloed heeft uitgeoefend. Al is er volgens mij ook een groep van mensen die gewoonweg gekant is tegen euthanasie en een rol hierin speelt. Bij hen heeft het niet per se met geloof te maken, maar met principes.

"Ik kan anders moeilijk geloven dat er in dit proces zulke grote omwentelingen mogelijk zijn. Na de klacht van de familie Nys ben ik zes jaar met rust gelaten. Geen onderzoek, niks. Er was een buitenvervolginstelling uitgesproken. En dan ineens draaien ze bij het parket-generaal 180 graden en vinden ze dat ik voor het hof van assisen moet verschijnen. Ik zie niet in hoe dat zonder beïnvloeding kan. Na al die jaren?

"Tijdens het proces zei de procureur: 'Ik vertegenwoordig de maatschappij, ik ga neutraal zijn.' Maar heeft u een vraag gehoord in mijn voordeel? Nee, het was allemaal in mijn nadeel. Dan begin je opnieuw te denken: wat is hier aan de hand? Nu dagvaardden ze daarenboven nog eens mijn eigen advocaat. Voor mij is dat een bevestiging, van het machtsspel dat opnieuw begint."

Hoe is die beïnvloeding precies gebeurd?

"Dat weet ik niet. Het enige wat ik zeker weet is dat iemand me tijdens een etentje heeft aangesproken. Die persoon zei me: 'Het is pater Stockman (René Stockman, de generale overste van de Broeders der Liefde, FVG) die hierachter zit.' Ik kan u natuurlijk niet vertellen wie die persoon is. Maar hij wist heel veel, over wie Stockman was en hoeveel macht hij heeft."

Hoe kijkt u na het proces naar euthanasie?

"Euthanasie is iets dat tegen mijn opleiding indruist. Want je leert daar om mensen te helpen en bij euthanasie dood je ze. Maar in mijn ogen is dat ook een vorm van hulp, als iemand ongeneeslijk ziek is en ondraaglijk lijdt. Dat zijn goede criteria. Het blijft natuurlijk iets ingrijpends. Wanneer je ze uitvoert, dan slaap je niet. Maar je krijgt er ook veel respect voor in de plaats.

"Ik sta nog altijd achter dat principe. In de praktijk is er ook niet veel veranderd. Mensen komen nog steeds met hun vragen bij mij."

Voert u ook opnieuw euthanasie uit?

"Ja. Ik heb sinds het proces één euthanasie uitgevoerd. Let wel, dat was bij iemand die een somatische aandoening had, geen psychiatrische.

"Het was een belofte die ik had gemaakt aan een patiënt en die wilde ik nakomen. Het proces verandert daar niks aan. Het is van tevoren goed doorgesproken. Ik zie niet in waarom ik daar dan plots van zou afwijken. Emotioneel is het in elk geval niet anders dan vroeger. Ik voel dat ik mensen help, op zo'n moment. Het is voor mij een teken dat ik een verschil maak."

Zou u nog een euthanasie bij psychisch lijden uitvoeren?

"Nee, op dit eigenste moment, denk ik van niet. Ik heb net iets te veel meegemaakt. Dat zal niemand mij kwalijk nemen, denk ik. Zelf voel ik mij wel erg gefaald, wanneer ik zoiets moet toegeven. Als arts moet je mensen altijd kunnen helpen, ook bij psychisch lijden. Maar het proces heeft mij op een bepaalde manier wel gebroken. Ik ben, zoals veel collega's, bang voor de problemen die bij daarna kunnen volgen.

"Ik sluit wel niet uit dat ik het ooit opnieuw zou doen, een euthanasie bij psychisch lijden. Vóór Tine Nys heb ik ooit een gelijkaardige vraag gekregen. Daar ben ik toen niet op ingegaan omdat ze mij in een heel informele context werd gesteld. (raakt geëmotioneerd) Ik wil er niet te veel details over kwijt, ik wil die familie in kwestie niet nog meer belasten. Maar neem het van mij aan: er is daar wel veel meer leed geweest dan nodig, omdat die euthanasie uitgebleven is. Ik heb mij daar erg schuldig om gevoeld."

Had u, in het geval van Tine Nys, ooit gerechtelijke stappen verwacht?

"Ik kende Tine niet. Ik heb getwijfeld over haar aanvraag. Ze is vier keer teruggekomen. Omdat ik onzeker was, heb ik met Lieve Thienpont intensief overlegd. Zij heeft me laten inzien dat het om ondraaglijk lijden ging. Toen ik de beslissing maakte, was er niks in mij dat daaraan twijfelde. Het was heel onderbouwd.

"Er zijn tijdens de euthanasie wel wat zaken gebeurd die niet hadden mogen gebeuren. Maar ik was op dat moment erg zenuwachtig. Er waren vier mensen rondom mij die mij de hele tijd probeerden op te poken. Tine zei zelf: 'Mag het rustig gaan, alsjeblieft?' Het klopt dat er bijvoorbeeld een baxter op haar gezicht is gevallen. Maar daar moest ze zelf nog om lachen.

"Ik heb nooit gedacht dat het tot dit punt zou komen. Ik deel de vrees van anderen dat door deze processen mensen minder makkelijk aan een euthanasie gaan geraken. Artsen krijgen schrik en haken af, daar ben ik zeker van. Ik ben hier dus niet grote slachtoffer. Wel de patiënten die niet krijgen waar ze recht op hebben."

Welke lessen heeft u voor uzelf getrokken ?

"Dat ik nog altijd veel geluk put uit mijn werk als ik 's avonds de dag overloop en denk: wat heb ik vandaag goed gedaan voor een ander? Wie heb ik echt geholpen? Dat geeft mij rust, dan kan ik slapen.

"Ik ben het ook belangrijker gaan vinden dat een hele familie achter een euthanasie staat. Iedereen moet het erover eens zijn dat dit voor de persoon in nood de beste oplossing is. Vóór Tine Nys was ik dat nog niet tegengekomen, zulke uiteenlopende meningen. Ik vind het jammer dat haar dood in een weinig serene sfeer is verlopen. Tine had steeds en nadrukkelijk gevraagd om haar familie erbuiten te houden. Dit maakte alles nog extra moeilijk en geladen. Na dit meegemaakt te hebben denk ik dat ik in de toekomst, als ik zoiets opnieuw zou meemaken, naar een collega zou verwijzen. Zelf kan ik zoiets niet meer aan."

Hoe verhoudt u zich nu tot haar familie?

"Ik hoor wel dat ze mij in een kwaad daglicht proberen te stellen, op openbare plekken. Maar zelf zie ik hen niet.

"Ik heb lang gedacht dat die mensen gewoon heel erg aangedaan waren door wat er gebeurd is met hun dochter, hun zus. Dat iemand die lichamelijk gezond is uit het leven wil stappen en dat ze dat niet konden rijmen. Daar kon ik inkomen. Ook al was de sfeer niet goed tijdens het afscheid. Ik had op dat moment eigenlijk wel begrip voor hun situatie.

"In de periode daarna is dat veranderd. Ik zie het nu toch allemaal een beetje als geldklopperij. Zeker sinds het proces. Er speelt anderzijds ook een politiek religieuze invloed die zwaar intimiderend is en in een rechtszaak nooit thuishoort.

"Hun advocaat zei bij het aantekenen van het beroep dat er gerechtigheid moet geschieden. In mijn ogen is dat gebeurd. Maar voor hen kan dat blijkbaar alleen door geld te krijgen. Ik had ook wel al een minder goed gevoel toen ze me na haar dood kwamen ondervragen, stiekem, met die bandopnemer. Dat is niet oké. Ik zou mijn zus op een andere manier eren."

Hoe gaat u de beslissing van 15 september tegemoet?

"Met de steun van vele anderen. Ik ben heel erg verrast geweest, daarover. Ik heb zoveel kaartjes en sms'en toegestuurd gekregen. Mijn secretaresse heeft mij moeten helpen om te reageren, het was niet bij te houden.

"Tijdens het proces was dat ook zo. Bloemen dat ik heb gekregen! Mijn praktijk was net een bloemenwinkel. Ik had dat helemaal niet verwacht. Vooral omdat ik het mezelf nog niet zie doen: mensen een boeket sturen omdat ze voor de rechtbank moeten verschijnen. Ik denk dat het vooral veel zegt over het thema. De intensiteit ervan. Je zag de appreciatie van mijn vrijspraak in de rechtszaal, hé."

Heeft u een worstcasescenario?

"Ik ga niet gebukt onder de schrik. Maar ik blijf wel bezorgd over de kronkels die er misschien weer volgen. Het vertrouwen in het gerecht is toch wat minder. Ik probeer hoopvol te zijn.

"Sowieso riskeer ik minder dan de vorige keer. Ik moet misschien een schadevergoeding betalen. Maar ik heb geen nageslacht, dus wat maakt het uit, als ik het straks met minder geld moet doen? Voor mij is het belangrijkste, dat ik in de toekomst nog een aantal persoonlijke dromen kan verwezenlijken. En vooral ook: dat ik mensen kan blijven helpen."
